

Godišnji
narrativni
izvještaj

2012.

„EDUS“ („EDUKACIJA ZA SVE“) je neprofitna, nevladina organizacija koja razvija i unapređuje obrazovanje i podršku djeci sa i bez poteškoća u razvoju, partnerstvom sa vladinim, nevladinim i profitnim sektorom, kroz edukaciju, informiranje i podizanje svijesti javnosti.

Vizija EDUS-a je realizacija punog potencijala svakog djeteta, sa i bez poteškoća u razvoju.

Godišnji izvještaj za 2012.

SADRŽAJ:

1. KRATAK PREGLED AKTIVNOSTI u 2012.

2. GLAVNE AKTIVNOSTI I PROJEKTI

2.1. CABAS® UČIONICE U J.U. "MJEDENICA"

2.2. RANA INTERVENCIJA

2.2.1. EDUS CENTAR ZA RANU INTERVENCIJU

2.2.2. PRIRUČNIK O RANOM RAZVOJU DJETETA

2.2.3. SARADNJA S UNICEF-om

2.3. EDUKACIJA RODITELJA

2.4. PROJEKAT INTERETNIČKE SARADNJE

2.5. KONCEPT FUNKCIONALNE INKLUZIJE I RESURSNIH CENTARA

2.6. DODATNA NASTAVA

2.7. LJETNA ŠKOLA

2.8. SARADNJA S INTERESNIM GRUPAMA

2.8.1. SARADNJA S RODITELJIMA

2.8.2. SARADNJA S LOKALNIM, ENTITETSKIM I DRŽAVNIM USTANOVAMA

2.8.3. SARADNJA S DRUGIM NVO-ima

3. EDUSOVE MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

3.1. RAZVOJ EDUKACIJSKOG SOFTVERA

3.2. MEĐUNARODNI NAUČNI I STRUČNI SKUPOVI

3.2.1. BHAAAS

3.2.2. USA ABA KONFERENCIJA U SEATTLU

3.2.3. AARBA KONFERENCIJA U RIMU

3.2.4. EABA KONFERENCIJA U LISABONU

3.2.5. CABAS® KONFERENCIJA U NEW YORKU

3.2.6. KONFERENCIJA O INKLUZIJI U BEOGRADU

4. ODNOSI SA JAVNOŠĆU I AKTIVNOSTI NA PROMOCIJI EDUS-a

4.1. DOBROTVORNI KOKTEL I KONCERT U DOMU ORUŽANIH SNAGA

4.2. „SARAJEVO GREEN DESIGN FESTIVAL“

4.3. NOVOGODIŠNJI KONCERT U „MJEDENICI“

4.4. UČEŠĆE NA DIPLOMATSKOM NOVOGODIŠNJEM BAZARU

4.5. VAŽNE POSJETE EDUS-u

4.6. PROMOTIVNI MATERIJALI I MEDIJSKA POKRIVENOST

5. RAZVOJ EDUS-ovih KAPACITETA

5.1. ČLANSTVO I ODBOR POČASNIH DIREKTORA

5.2. ADMINISTRATIVNO OSOBLJE

5.3. VOLONTERSKI RAD

5.4. PROSTOR I OPREMA

6. DONATORI, PARTNERI I PODRŠKA

7. PREGLED PRIHODA I RASHODA U 2012.

1. KRATAK PREGLED AKTIVNOSTI U 2012.

Iako je već u prvoj kalendarskoj godini EDUS zabilježio značajne uspjehe, druga godina bi se mogla, po broju krajnjih korisnika i geografskoj veličini prostora na koji su uticale aktivnosti ovog udruženja, mogla smatrati još uspješnijom.

2012. je bila godina u kojoj je počeo raditi EDUS-ov Centar za ranu intervenciju na Dobrinji, postavši trenutno prva adresa u zemlji na koju se šalju djeca uzrasta 2-4 godine sa teškim razvojnim poremećajima kao što je autizam, na intenzivan, multidisciplinarni tretman (zasnovan na primjenjenoj bihevioralnoj analizi).

Ukupan broj djece uključene u EDUS-ove programe (učionice, rana intervencija, dodatna nastava) je bio u stalnom porastu, od 20 u 2010-oj, preko 72 u 2011-oj, do preko 100 u ovoj školskoj 2012/13. god. Velika većina djece je pokazala dokumentovan napredak (jedan desetogodišnjak je ove godine i propričao!), a dosad je već desetero djece nakon EDUS-ovog programa uspješno uključeno u redovne škole.

Broj osoblja koje je radilo s djecom i pri tom se obučavalo stalno se mijenjao, dostižući 29 u februaru. Neki od njih su značajno doprinijeli i naučnom radu, a njihova istraživanja su prezentovana na međunarodnim konferencijama. (New York, Rim, Lisabon, Beograd, Sarajevo). EDUS je doprinijeo i razvoju kompjuterskog edukacijskog softvera koji je testiran u našim učionicama, a o čemu je objavljen članak u uglednom naučnom online magazinu „Science Direct- Procedia Computer Science“.

2012. je također bila godina u kojoj je EDUS uspio značajnije proširiti prostor djelovanja na šire područje BiH, kroz projekat interetničke saradnje: vršena je obuka 45 stručnjaka iz oba entiteta u korištenju EDUS-ove metodologije.

Kvalitetom aktivnosti, EDUS je uspio zadobiti i izuzetnu podršku roditelja uključene djece koji su se organizovali kako bi podržali EDUS-ove aktivnosti poslavši peticije u tri navrata, gdje su od nadležnih institucija i škole “Mjedenica” tražili da pomognu nastavak EDUS-ovog programa i usvoje ga kao rješenje za djecu s poteškoćama u razvoju. Nekoliko roditelja je pružilo i finansijsku podršku.

Kao doprinos sistemskom rješenju unapređenja obrazovanja i podrške djeci s poteškoćama u razvoju, napravljen je koncept „funkcionalne inkluzije“ u okviru kojeg se predlaže izgradnja resursnih centara izvrsnosti u učenju. EDUS je također učestvovao u pisanju novih inkluzivnih politika, a predstavljen je i kao primjer dobre prakse u BiH.

Za vrijeme ljetnog raspusta, organizovana je ljetna škola koja je uspješno ispunila obrazovnu prazninu koja kod djece s poteškoćama u razvoju obično za posljedicu ima regresiju.

Osim glavnih aktivnosti vezanih za direktan rad s djecom, stručnjacima i roditeljima, napisana je i publikovana, u vidu priručnika, brošura o ranom razvoju djeteta, organizovan dobrotvorni koktel, par koncerata i izložbi u Domu Armije i Mjedenici, te uspješan sto na Diplomatskom zimskom bazaru 2012.

2. GLAVNE AKTIVNOSTI I PROJEKTI

2.1. CABAS® UČIONICE U J.U. „MJEDENICA“

Težište EDUS-ovih aktivnosti i u 2012. je vezano za glavni strateški pravac: kvalitativno unapređenje sistema podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju, prije svega kroz nastavak programa CABAS® kojeg je izvršna direktorica EDUS-a, dr. Nirvana Pištoljević, počela da sprovodi u J.U. "Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece Mjedenica" još u septembru 2010. Zahvaljujući uspješnoj i najbolje ocjenjenoj aplikaciji za sredstva Evropske unije, kroz projekte Razvojnog programa UN-a (UNDP-a) i Grada Sarajeva (70,000 KM), EDUS je bio u prilici da poveća broj uključene djece već u narednoj školskoj godini na 65, a broj stručnjaka na 25 (edukatori-rehabilitatori, pedagozi, psiholozi, fizioterapeuti i socijalni radnik). Uz pomoć sredstava EU koje druge organizacije nisu iskoristile, a koje su EDUS-u odobrene od strane UNDP-a za nastavak projekta (oko 100,000 KM), uspješno je u junu završena školska 2011/12. godina sa trostruko većim kapacitetom u odnosu na prethodnu.

Djeca uzrasta od 4 do 10 godina svakodnevno su dobivala multidisciplinarni tretman (19 h sedmično do kraja 2011/12 godine, 23h sedmično u toku 2012/13) zasnovan na primjeni bihevioralne analize. Sva djeca su pokazala napredak, neka vrlo značajan (npr. jedan desetogodišnjak koji je prije bio neverbalan je propričao), a još dodatnih 5 djece (ukupno 10 od početka programa) je pripremljeno za redovnu nastavu. Dosad su o napretku djece uključene u redovnu nastavu nakon EDUS programa stizali veoma povoljni izvještaji od strane roditelja, a jedno od djece čak ima i najbolji uspjeh u razredu! Broj stručnjaka obučenih da koriste primjenjenu bihevioralnu analizu, kao i nivo njihove obučenosti značajno je povećan u odnosu na prethodnu godinu, a čak 5 ih je učestvovalo u izradi naučnih radova prezentovanih na međunarodnim konferencijama. (vidi poglavlje 3.)

I pored ovakvog uspjeha, nastavak EDUS-CABAS® programa u školi "Mjedenica" u školskoj 2012/13. godini je bio doveden u pitanje, i to ne samo zbog uobičajenog problema s finansiranjem. Određeni broj stručnog osoblja "Mjedenice", od kojih neki nisu bili uključeni u program, glasali su protiv njegovog nastavka u narednoj školskoj godini. Većina pritužbi se odnosila na povećan broj sati u direktnom radu s djecom u odnosu na prijašnje metode rada, iako ukupan broj sati radnog vremena nije povećan. Roditelji uključene djece, svjesni koliko im je program koristio, bili su dobro organizovani i odmah poslali jasan zahtjev, praćen velikim brojem potpisa, Ministru obrazovanja KS i Školskom odboru, tražeći da učine sve što je u njihovoj moći da se EDUS-CABAS® program nastavi. Sa zadovoljstvom potvrđujemo da je Ministar blagovremeno odgovorio na zahtjev roditelja, zvanično podržavajući nastavak programa i očekujući punu saradnju stručnog kadra "Mjedenice". Zahvaljujući velikom entuzijazmu i radu kruga BH žena koje žive u Washington D.C.-u pod nazivom "BHeart", koje su organizovale dobrotvorni koktel na kojem su sakupile oko 16,000 američkih dolara za EDUS, i finansijski je omogućen početak školske 2012/13. godine u EDUS-CABAS® grupama/ učionicama. Zbog toga što je određeni broj djece uključen u redovne škole, kao i zbog pomanjkanja sredstava, ukupan broj djece u učionicama u Mjedenici sa kojima se radi po CABAS metodi smanjen je na 47, a broj stručnjaka na 20.

Uz pomoć navedenih sredstava, te privatnih donacija i priloga općina, u decembru je završeno i prvo polugodište 2012/13, dok je početak drugog polugodišta (2013.) obezbjeđen grantom Australijske ambasade u Beču, te dijelom prihoda Diplomatskog zimskog bazara.

2.2. RANA INTERVENCIJA

2.2.1. EDUS Centar za ranu intervenciju

Počevši rad na jednom od glavnih strateških ciljeva: Iniciranje i pomoć u razvoju sistema rane intervencije za djecu sa poteškoćama u razvoju već u 2011., kroz saradnju sa Akademijom nauka i umjetnosti BiH, te Pedijatrijskom i Psihijatrijskom klinikom u Sarajevu, suorganizacijom konferencije na temu rane intervencije, te razvojem modela za Ranu detekciju, dijagnozu i intervenciju, Udruženje EDUS je u 2012. u potpunosti uspjelo realizirati ovaj model postavši prva i dosad jedina adresa na koju se za rani tretman mogu uputiti djeca sa težim razvojnim poremećajima, kao što je npr. autizam. Time je učinjen neprocjenjivo važan prvi korak u razvoju sistema servisa za djecu sa poremećajem u razvoju u što ranijem uzrastu, kada je pomoć najpotrebnija i najefektivnija.

Iako se model počeo razvijati 2011. u toku EDUS-ove aktivnosti u „Mjedenici“, puni zamah je dobio u 2012., u novim prostorijama na Dobrinji koje su Udruženju ustupljene na korištenje od strane jednog od roditelja djece kojoj je bio potreban tretman. Gorespomenute klinike su slale djecu koja su dobila dijagnozu nekog razvojnog poremećaja, ili djecu za koju se sumnjalo da ga imaju. Mnogo roditelja je dovelo djecu i na vlastitu inicijativu, na osnovu dobrih izvještaja roditelja već uključene djece, te medijskih pojavljivanja Dr. Pištoljević i EDUS-a kao udruženja.

U toku 2012., radilo se svakodnevno sa 19 djece uzrasta 2-4 godine, u dvije smjene po 3 h, po individualnim planovima i omjeru 1:1-1:6, u zavisnosti od funkcionalnosti djeteta. Dakle, svako dijete je sedmično dobivalo 15h intenzivnog multidisciplinarnog tretmana i to je za rezultat imalo značajan, dokumentovan napredak ove djece i kontinuirano poboljšanje njihovih izgleda za uspješno uključenje u redovni obrazovni sistem kada za to dođe vrijeme.

Centar je dosad funkcionisao uz pomoć donacija roditelja, Swiss Development Cooperation (SDC), Federalnog ministarstva zdravstva, te ostalih sredstava Udruženja. U 2012. EDUS je uspješno aplicirao za grant UNWG-a u Beču i dobio blizu 6,000 eura za opremanje ovog centra.

2.2.2. Priručnik o ranom razvoju djeteta

U okviru aktivnosti vezanih za ranu intervenciju i pomoć roditeljima, u toku 2012. napravljena je i brošura-priručnik namjenjena roditeljima, ali i stručnjacima koji dolaze u kontakt s djecom, a nemaju obuku iz oblasti poremećaja u razvoju. Priručnik: „Rani razvoj djeteta: indikatori, odstupanja i preporuke“ je štampan u okviru drugog dijela projekta: „Sarajevo-treći evropski grad s CABAS učionicama“, finansiran sredstvima Evropske unije kroz LOD II projekat UNDP-a i Grada Sarajeva.

U prvom dijelu, Priručnik roditeljima na jednostavan način daje pregled tipičnog razvoja djeteta kao i načine na koji ga oni mogu potaći. U drugom dijelu se navode poremećaji i moguća odstupanja od očekivanog razvoja, kao i najvažnije pokazatelje takvih odstupanja. Treći dio daje praktične savjete o tome kako se suočiti s poremećajem i jednostavnim pravilima i aktivnostima pomoći djetetu u svakodnevnom životu. Priručnik se pokazao izuzetno korisnim, naročito pri prijemu novih roditelja koji obično imaju veoma malo informacija o poremećajima i načinima da pomognu djetetu i sebi. Tražile su ga i klinike, za

roditelje „rizične“ djece, kao i djece tipičnog razvoja. S obzirom da su svi priručnici već podijeljeni, EDUS će u najskorijem periodu i u zavisnosti od raspoloživih sredstava, štampati i novo izdanje.

2.2.3. Saradnja s Unicef-om na izradi novih politika

Iako ni u 2012. niti jedna EDUS-ova aktivnost nije finansijski podržana od strane Unicef-a, naša saradnja sa ovom, za djecu ključnom agencijom, se i dalje nastavlja:

U EDUS-CABAS program je primljeno nekoliko djece iz Unicefovog Centra za rani razvoj u Kiseljaku. U toku 2012., zvaničnici Unicefa (Anne- Claire Dufay, Selena Bajraktarević) su nas u nekoliko navrata posjetili i najavili moguću finansijsku potporu sredinom 2013.

U organizaciji Unicef-a, EDUS je bio pozvan i učestvovao u diskusiji održanoj 14.12.2012. u hotelu Europa na temu: „Strateški plan za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji Bosne i Hercegovine 2013.-2017.“ Dr. Pištoljević je prezentovala rad EDUS-a, a Sanela Lindsay je iznijela primjedbe na nacrt Strateškog plana. EDUS je prosljedio Unicef-u i elektronskim putem komentare na ovaj Nacrt. Iako se EDUS okvirno slaže sa pristupom Unicef-a, primjedbe su se uglavnom odnosile na potrebu izričitog navođenja aktivnosti koje se odnose na djecu s poteškoćama u razvoju kao posebno marginalizirane skupine, kako se ne bi desilo da, zbog potrebe isticanja integrativnog pristupa podršci svoj djeci, marginalizirana djeca ponovo budu marginalizirana. EDUS se u ovom slučaju zalaže za paradoks: „Da bi se svojoj djeci pružilo isto, nekoj treba pružiti više“.

2.3. EDUKACIJA RODITELJA

U edukaciji roditelja, težište u 2012. je stavljeno na zdravo porodično okruženje za djecu. S obzirom da smo se susretali s primjerima nasilja u porodici, pogoršanog stresom vezanim za odgoj djeteta s poteškoćama u razvoju, organizovana je serija edukacija koje je vodila psihijatar dr. Mira Spremo iz Banja Luke. Edukacije su se održavale subotom jednom u mjesecu u prostorijama na Dobrinji, gdje su roditelji učestvovali u grupnim, porodičnim i individualnim sesijama koje su za cilj imale pomoć u rješavanju porodičnih sukoba i problema.

S obzirom na interes roditelja za alternativne tretmane za djecu s autizmom, od kojih neki mogu biti i opasni po zdravlje djeteta, u cilju što bolje informisanosti roditelja, na predavanju koje je u novembru 2012. održala dr. Pištoljević, roditelji su upoznati sa svim dostupnim tretmanima za autizam, kao i naučnoj ocjeni svakog od tih tretmana.

Roditelji su također educirani i u oblasti ostvarivanja prava i povlastica koje njihova djeca imaju, kroz predavanje i prezentaciju vodiča „Nismo sami“, udruženja „Dajte nam šansu“. (Vidi 2.8.3.)

2.4. PROJEKAT INTERETNIČKE SARADNJE

28.8.2012. počela je realizacija projekta „Njihove potrebe ne poznaju podjele“ u okviru kog se vršila obuka stručnog kadra, iz oba entiteta, koji rade s djecom s poteškoćama u razvoju. Projekat je finansiran (15,000 USD) od strane Ambasade SAD-a. Cilj projekta je bio jačanje

međuentitetske saradnje u svrhu razmjene znanja i informacija koje mogu pomoći širenju najboljih praksi u obrazovanju i podrške djeci s poteškoćama u razvoju u cijeloj zemlji.

U prostorijama EDUS-ovog Centra za ranu intervenciju na Dobrinji održana su dvodnevna predavanja i radionice u okviru kojih su učesnici razmijenili iskustva, te biti upoznati s osnovama savremene naučne metodologije koja se, s izvrsnim rezultatima, primjenjuje u okviru EDUS-CABAS programa sada već i treću školsku godinu. Učesnici su bili u prilici da osim teoretskog znanja, dobiju i praktična- učili su npr. kako da prave individualne programe za djecu koristeći sredstva i predmete iz neposredne okoline. Na predavanjima je učestvovalo preko 40 stručnjaka- pedagoga, psihologa, logopeda i defektologa iz Sarajeva, Banja Luke, Mostara, Ljubuškog i Srebrenika.

Drugi dio aktivnosti odnosio se na intenzivnu praktičnu obuku i sproveden je u toku školske godine, kada su neki od učesnika mogli provesti najmanje jedan mjesec u EDUS-CABAS učionicama u direktnom radu s djecom, pod nadzorom stručne voditeljice programa dr. Nirvane Pištoljević.

2.5. KONCEPT FUNKCIONALNE INKLUZIJE I RESURSNIH CENTARA

Kao odgovor na brojne projekte i aktivnosti vladinog i nevladinog sektora koje su za cilj imale razvoj inkluzivnog obrazovanja, ali su se uglavnom zadržavale na organizaciji brojnih okruglih stolova i samo u rijetkim slučajevima pomagali stvarnoj djeci s poteškoćama u razvoju, u protekloj godini razvijen je koncept u kojem se predlaže sistemsko rješenje koje bi obezbjedilo inkluziju koja nije samo formalna, već i funkcionalna.

Sistemsko rješenje sadrži tri osnovna elementa: ranu intervenciju, koncept „Nove škole“ i vezu sa univerzitetima. Važnost rane intervencije za povećanje funkcionalnosti i uspjeha djece u školi je samoevidentna. „Nova škola“ podrazumijeva školu za djecu sa i bez poteškoća u razvoju u kojoj bi se sprovodili individualni programi. Bilo bi potrebno da svaka opština/ područje ima po jednu ovakvu osnovnu školu. Da bi sve navedeno funkcionisalo, neophodno je uspostaviti direktnu vezu sa relevantnim fakultetima čiji bi dodiplomski i postdiplomski studenti trebali da dobivaju praktično znanje kroz rad u ovim ustanovama. Tako bi se obezbjedio dodatni broj osoblja potreban za intenzivan individualni rad s djecom, a univerzitet bi zauzvrat mogao da proizvodi stručni kadar sa značajnim praktičnim znanjem i iskustvom, što dosad nije bio slučaj.

Da bi se ovaj model ispitao u lokalnim uslovima, EDUS predlaže izgradnju resursnih centara u Sarajevu i Banja Luci. Za početak bi se napravio resursni centar u Sarajevu: trebao bi da bude vrtić i osnovna škola u kojoj bi se, kao i u sadašnjim EDUS-CABAS učionicama obučavao stručni kadar kroz direktan rad s djecom. Resursni centar bi također bio mjesto gdje bi stručnjaci iz zemlje i regiona mogli dobiti EDUS-ovu licencu za rad po metodologiji koja bi se zasnivala na metodologiji CABAS, a za obuku osoblja bila prilagođena lokalnim uvjetima. EDUS je počeo da pregovara s UNICEF-om oko izrade ove licence u toku 2013, a trenutno se radi na identifikaciji objekata u kojima bi Resursni centar mogao biti.

2.6. DODATNA NASTAVA

Otvaranjem nove lokacije u Dobrinji u januaru 2012., stvorila se mogućnost proširenja spektra aktivnosti i na djecu tipičnog razvoja koja imaju potrebu za dodatnim radom u nekoj oblasti svog razvoja, kako bi bila uspješnija u redovnoj nastavi. Ukupno 23 djece iz sarajevskih predškolskih i školskih ustanova je pohađalo dodatnu nastavu po osnovnim principima EDUS-ove metodologije koja se koristi i u učionicama u „Mjedenici“. Individualni programi su napravljeni prema prvobitnoj procjeni vještina i znanja djeteta, a sprovedeni su najčešće 2-3 puta sedmično po 2h, individualno ili u manjim grupama, pri čemu je većina školske djece zabilježila poboljšanje uspjeha u školi, a predškolska povećanje vještina i znanja.

Dodatna nastava je finansirana dijelom donacijama roditelja, a dijelom sredstvima Udruženja.

2.7. LJETNA ŠKOLA

Već ranije je primjećeno da je, zbog dugog ljetnog raspusta, funkcionalnost djece po dolasku u školu, u septembru, niža u odnosu na juni. Iako smo ovaj problem pokušali adresirati i u školi Mjedenica, ljetna škola tamo nije mogla biti organizirana, jer je za to, navodno, potrebno specijalno odobrenje Ministarstva obrazovanja. Ipak, u cilju potpomaganja kontinuiranog napretka djeteta-korisnika EDUS-CABAS® programa kroz dugi školski raspust, napravljen je kompromis, te je vlastitim sredstvima i uz minimalne cijene, u Centru na Dobrinji organizovan zabavno-edukacijski program "Ljetna škola". „Ljetnu školu“, koja je trajala od 9. jula do 17. avgusta pohađalo je 36 djece u dvije smjene od po tri sata, po sedmičnoj cijeni od 50 KM. Djeca su provodila vrijeme u igri u malim bazenima, šetnji, te učenju kroz individualni rad koji je bio pojednostavljena verzija uobičajenog rada u EDUS-CABAS učionicama..

Prema povratnim informacijama, ova aktivnost je bila naročito korisna roditeljima, koji u ljetnim mjesecima imaju veliki problem ispunjavanja slobodnog vremena djece, naročito u toku radnog vremena. S druge strane, djeca su ne samo izbjegla regresiju koju su imala u prijašnjim ljetnim periodima, već napravila i velike pomake u razvoju, stigavši u septembru u učionice na višem nivou funkcionisanja od onog na kraju školske godine.

Tako se ljetna škola pokazala kao vrijedan servis kojeg bi trebalo uspostaviti kao stalni, na čemu će se se i ubuduće raditi.

2.8. SARADNJA S INTERESNIM GRUPAMA

2.8.1. Saradnja s roditeljima

2012. je bila godina u kojoj je EDUS ostvario punu podršku roditelja i njihovu značajnu mobilizaciju u zajedničkom naporu da se poboljša podrška njihovoj djeci. Saradnja s roditeljima je bila naročito izražena u periodu juni-septembar, kada je nastavak programa u školi Mjedenica, zbog internih problema u ovoj ustanovi, bio neizvjestan, kao i u toku finansijske krize, pred kraj godine.

Godišnji izvještaj za 2012.

Kao što je već ranije spomenuto, dio stručnog kadra i uprave „Mjedenice“, bio je u junu protiv nastavka EDUS-ovih aktivnosti u narednoj školskoj godini. Roditelji, svjesni koliko je program pomogao njihovoj djeci, nisu gubili vrijeme i odmah su poslali jasan zahtjev, praćen potpisima 117 roditelja/ staratelja, Ministru obrazovanja KS i Školskom odboru, tražeći da učine sve što je u njihovoj moći da se EDUS-CABAS® program nastavi. Tako je, nakon blagovremenog odgovora ministra u kojem se nastavak podržava i očekuje puna saradnja stručnog kadra „Mjedenice“, ovaj problem, zahvaljujući roditeljima, uspješno riješen.

Sljedeći problem u čijem rješavanju su roditelji značajno učestvovali je bio nedostatak finansijske potpore pred kraj godine. Na poziv EDUS-a, ponovo su se organizovali, napravili peticiju koju je ovaj put potpisalo čak 233 roditelja i članova porodica, kojom se tražila finansijska podrška EDUS-ovim aktivnostima i iznalaženje načina da dobra praksa koja se pokazala neophodnom za njihovu djecu, postane dio postojećeg obrazovnog sistema, a ne nešto što se obezbjeđuje aktivnošću nevladine organizacije. Peticija je upućena na adrese svih nadležnih institucija, a samo neke su poslale odgovor, uglavnom negativan. Roditelji su također i lično i u grupama, nosili peticiju i EDUS-ov info-paket u sarajevske općine, gdje su na sastancima s lokalnim vlastima i kompanijama iznijeli ovaj problem. Na taj način su uspjeli sakupiti određena sredstva za nastavak programa. Roditelji su vlastitim donacijama sakupili 2,500 KM, od radnika kompanija „Elektrodistribucije“ i „Kalee“, te Udruženja „Mladi za mlade“ prikupljeno je 2,335 KM. Općina Novo Sarajevo je donirala 2,000 KM, a Općina Ilijaš 500KM. Tako je, uz dobiveni grant Australijske ambasade u Beču u iznosu od 8,000 eura, omogućen završetak prvog polugodišta u EDUS-ovim učionicama i grupama.

Značajno je bilo i učešće roditelja u EDUS-ovoj PR kampanji, gdje je nekoliko njih dalo veoma pozitivne izjave ekipi TVSA, u okviru programa „Hrabri ljudi“ posvećenog djeci s poteškoćama u razvoju. Par roditelja je također organizovalo postavljanje 5 jumbo postera s humanitarnim brojem telefona, te donaciju edukacijskih igračkaka sa EDUS-ove liste od strane „Muslim Aid-a“.

2.8.2. Saradnja s lokalnim, entitetskim i državnim ustanovama

Iako se još uvijek ne može reći da je ova saradnja zadovoljavajuća, u toku 2012. godine bila je intenzivnija u odnosu na prethodnu godinu.

Najvažniji iskorak naprijed učinjen je sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, ali tek pred kraj godine, s dolaskom novog ministra, prof.dr.Damira Marjanovića. Do tada je Ministarstvo EDUS-ove aktivnosti podržavalo i odobravalo zvaničnim dopisima. Od dolaska prof. Marjanovića na poziciju Ministra, EDUS je održao s njim već nekoliko sastanaka na kojima se pokušavaju iznaći konstruktivna rješenja za ugradnju u postojeći sistem obrazovanja napredne prakse koju EDUS sprovodi. Ministarstvo je EDUS-u odobrilo i dva mjesečna termina za korištenje sale u Centru za edukaciju Prosvetno-pedagoškog zavoda. Sala će biti korištena za edukaciju roditelja, kao i predavanja i radionice za stručnjake, što će značajno umanjiti iznos potrebnih sredstava za realizaciju pojedinih EDUS-ovih projekata.

Kao odgovor na EDUS-ove aplikacije na javnim pozivima za dodjelu sredstava, Federalno ministarstvo zdravstva je za projekat rane intervencije odobrilo 10,000 KM, a Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke 5,000 KM. Sredstva Ministarstva obrazovanja nisu realizovana, jer su uplaćena tek u 2013. To su, dosad, jedini iznosi dobiveni od nadležnih obrazovnih i zdravstvenih institucija u zemlji. Sa Ministarstvom zdravstva Kantona Sarajevo

Godišnji izvještaj za 2012.

još uvijek nije obavljen niti jedan sastanak ni bilo kakva saradnja, iako su za to, u više navrata, upućene molbe i dopisi.

Zamjenica ministra civilnih poslova, Denisa Sarajlić-Maglajlić bila je u decembru u posjeti EDUS-ovim projektnim učionicama i tom prilikom je izrazila želju Ministarstva da potpomogne naprednu praksu koju je vidjela te podstakla na apliciranje za sredstva kroz pozive za projekte u 2013.

Nakon organizovanih posjeta lokalnim vlastima roditelja čija su djeca obuhvaćena EDUS-ovim programom, nekoliko općina je izvršilo uplate na EDUS-ov račun: Općina Centar 2,400 KM, Novo Sarajevo 2,000 KM (uplaćeno u 2013.) i Općina Ilijaš 500 KM.

I pored teškoća s dijelom osoblja, nastavljena je saradnja s J.U. „Zavod za specijalni odgoj i obrazovanje djece Mjedenica“, koji je i dalje glavni partner u projektima. Dio projektnog osoblja su postali uposlenici Zavoda, čime se postiže ugradnja napredne prakse u obrazovni sistem. Mr. Stanislava Majušević, jedan od prvih uposlenika Zavoda uključenih u EDUS-ove aktivnosti postala je i supervizor u programu.

Saradnja s Pedijatrijskom klinikom i Dječijim odjeljenjem neuropsihijatrijske klinike u Sarajevu je također nastavljena, kroz aktivnosti vezane za ranu intervenciju. EDUS je i dalje prva adresa na koju se upućuju djeca s dijagnozama ili sumnjom na razvojni poremećaj..

2.8.3. Saradnja s ostalim nevladinim organizacijama

U maju 2012., u okviru realizacije projekta *"Jačanje kapaciteta udruženja za djecu i mlade sa posebnim potrebama i njihovih roditelja na području Federacije BiH"*, kao dijela Projekta mentalnog zdravlja finansiranog od strane Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC), a u organizaciji NVO „LEPTIR“ iz Bugojna Dr. Pištoljević je održala predavanje na temu „Autizam i disleksija“.

Kao primjer dobre prakse, EDUS je bio odabran da učestvuje na Okruglom stolu organizovanom povodom 3. decembra, Svjetskog dana invalida, u organizaciji NVO altruista-„SVJETLO“, pod nazivom: *„Pozitivni primjeri-dobra praksa brige o ranjivoj populaciji“*. Okrugli sto je održan 4.12.2012. u centru UNITIC u Sarajevu. Članovi EDUS-a su prezentirali naprednu praksu koja se sprovodi u projektnim učionicama/ grupama, kao i probleme s kojima se susrećemo, a dr. Pištoljević je održala predavanje na temu: *„Savremene naučne prakse u radu i terapiji sa djecom s poteškoćama u razvoju“*. Na Okruglom stolu su učestvovali predstavnici drugih NVO-a, USAID-a, OSCE-a, te nekoliko ministarstava i ambasada.

Nastavljena je i saradnja s Udruženjem „Dajte nam šansu“, čija je predsjednica, gđa Ines Kavalec, održala u okviru EDUS-ove edukacije roditelja, prezentaciju vodiča za porodice djece/ osoba s poteškoćama u razvoju: *„Nismo sami“*. Na taj način su roditelji obaviješteni o pravima i povlasticama koja njihovoj djeci po već postojećim zakonima pripadaju, kao i načinima njihovog ostvarivanja.

EDUS je učestvovao i u izradi publikacije vezane za ljudska prava pod nazivom: *„Diskriminacija- jedan pojam, mnogo lica“*, u organizaciji „Sarajevskog otvorenog centra“ i „Fonda otvoreno društvo“, objavljene u decembru 2012. Dr. Pištoljević i Sanela Lindsay

autorice su članka: „*EDUS-Edukacija za sve i diskriminacija djece iz autističnog spektra u BiH*“, koji daje jasnu sliku problematike diskriminacije djece s autizmom, kao i aktivnosti i napore koje EDUS čini da bi se njihov status poboljšao.

3. EDUS-ove MEĐUNARODNE I AKTIVNOSTI U BIH U OBLASTI NAUKE I VISOKOG OBRAZOVANJA

3.1. EDUKACIJSKI SOFTVER

Kao rezultat inicijative za razvoj kompjuterskog softvera za djecu sa posebnim potrebama na našem jeziku, započete u 2011-oj, u 2012-oj je došlo do njene realizacije: u saradnji Vedada Hulušića (Sarajevo School of Science and Technology) i dr. Pištoljević, napravljene su četiri kompjuterske igrice na bosanskom/ hrvatskom/ srpskom jeziku, koje za cilj imaju učenje vještina sparivanja, pokazivanja i kategorizacije na osnovu vizuelnih i zvučnih poticaja, te označavanja/ imenovanja, što su sve vještine koje nauka smatra neophodnim za učenje na tipičan način. Igrice su testirane u EDUS-ovim učionicama s djecom sa različitim poremećajima, između ostalih i autizmom, gdje su se pokazale kao funkcionalne i jednostavne za korištenje. Inače, ovaj softver je prvi te vrste na jezicima BiH.

Naročito je važno napomenuti da je članak o ovome pod nazivom „*LeFCA: Learning framework for children with autism*“ objavljen i u uglednom međunarodnom žurnalu „*Procedia Computer Science* (izdavač Elsevier)“, objavljen u okviru 4. međunarodne konferencije „*Games and Virtual Worlds for Serious Applications*.“ (<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050912008149>).

3.2. MEĐUNARODNI NAUČNI I STRUČNI SKUPOVI

3.2.1. BHAAAS (Bosanskohercegovačko-američka akademija nauka i umjetnosti)

Zbog povezanosti prakse koju EDUS sprovodi sa američkim univerzitetima, već je tradicionalno godišnje učešće na Danima Bosanskohercegovačko američke akademije umjetnosti i nauka (BHAAAS), koji su za 2012-u održani u aprilu, u Sarajevu.

Dr. Pištoljević je tom prilikom održala dva predavanja: „*Pervazivni razvojni poremećajii: Detekcija, dijagnoza i intervencija danas u svijetu*“, te „*Current Research on the Development of Language in Children with Developmental Delays*“. Na skupu su učestvovala još dvije stručnjakinje iz EDUS-ovog programa- Stanislava Majušević sa predavanjem: „*Sistematska primjena naučnih taktika u korekciji poremećaja u ponašanju kod djece sa posebnim potrebama*“, i Džana Semanić: „*EDUS naučni pristup sistemu rane intervencije: Replikacija USA uspjeha u BiH*“.

U toku svog boravka u SAD-u u oktobru, dr. Pištoljević je učestvovala i na 6. Godišnjem sastanku BHAAAS, koji je ovaj put održan u Jacksonvilleu, Florida, gdje je predstavila rad EDUS-a prezentacijom: „*EDUS- Education for All and the impact it has made on education of children with special needs in Bosnia and Herzegovina*“.

3.2.2. Konferencija USA-ABA u Seattlu

U maju je na ovoj konferenciji dr. Pištoljević predstavila naučni rad napravljen u okviru direktnog rada s djecom, čije autorice su, pored nje, i EDUS-ove edukatorice Stanislave Majušević i Zumreta Jeina: „A Procedure to Prepare Students for Learning in Inclusive Setting; Training Teachers in Bosnia to Replicate USA successes." Održala je, također, i predavanje na temu: *“The Impact of Teaching as Applied Behavior Analysis in Post-war, Post-communist Country: Bringing the Change and Hope for Children with and without Special Needs”*.

3.2.3. AARBA Konferencija u Rimu

U junu je dr. Pištoljević bila pozvani predavač na AARBA (Association for advancement of radical behavior analysis) konferenciji u Rimu, gdje je održala predavanje pod nazivom: *“Saving Children with a School: CABAS® in Bosnia and Herzegovina”*.

3.2.4. EABA Konferencija u Lisabonu

Na konferenciji Evropske asocijacije za bihevioralnu analizu (EABA) početkom septembra, u Lisabonu, dr. Pištoljević je održala predavanje: *“Applying Teaching as Behavior Analysis in Order to Advance Student and Teacher Learning in Bosnia and Herzegovina”*.

3.2.5. CABAS® konferencija u New Yorku

Na godišnjoj konferenciji svjetskih stručnjaka za primjenu bihevioralne analize u školstvu (CABAS®)- metodologije koja se primjenjuje u glavnim EDUS-ovim aktivnostima, dr. Nirvana Pištoljević je bila pozvani predavač na temu: *“How do You Train a Teacher to Become a Better Teacher; How CABAS® can Help”*. Važno je istaći da su svoje naučne radove na ovoj konferenciji po prvi put predstavile i neke od edukatora iz CABAS® učionica i grupa u Sarajevu kroz dva prezentovana panoa: *“Inducing Naming through Yoked Contingency Team Game”*, Nirvana Pištoljević, Stanislava Majušević; i *“Inducing Observational Learning through Yoked Contingency Game”*- Nirvana Pištoljević, Stanislava Majušević i Admira Kaljanac. Na taj način su predstavljeni neki od prvih naučnih radova iz naše zemlje iz oblasti indukcije razvojnih faza kod djece, na jednoj od najuglednijih naučnih konferencija na svijetu.

3.2.6. Konferencija o inkluziji u Beogradu

Kao već priznati stručnjaci u regiji, od 9. do 10.11. na međunarodnoj konferenciji o inkluziji: „Obrazovanje po meri dece“, učestvovala su kao pozvani predavači Nirvana Pištoljević i Stanislava Majušević. Predavanjem na temu: *“Priprema djece za učenje u inkluzivnom okruženju”* predstavljeni su, osim vlastite ekspertize, i konkretni uspjesi koje je EDUS postigao u pripremi djece za prijem i pohađanje redovne nastave.

4. ODNOSI SA JAVNOŠĆU I AKTIVNOSTI NA PROMOCIJI EDUS-a

4.1. DOBROTVORNI KOKTEL U DOMU ORUŽANIH SNAGA

Kao i u 2011., glavna godišnja promotivna aktivnost održana je u Domu Oružanih snaga, 10. maja 2012. Uz pomoć Ministarstva oružanih snaga BiH koje nam je ponovo dodjelo prostor, opremu i osoblje, organizovan je dobrotvorni koktel i prezentacija EDUS-ovih aktivnosti, praćen koncertom Osnovne muzičke škole „Mladen Pozajić“ i izložbom likovnih radova učenika škole „Mjedenica“. Članovi EDUS-a su ponovo donirali svoje vrijeme za organizaciju ovog događaja, uključujući i pripremu hrane.

Na koncertu koji je održan u velikoj sali Doma Oružanih snaga, bili su prisutni roditelji, djeca i edukatori iz projektnih učionica i škole „Mjedenica“. Nastup je organizovala Muzička škola: nastavnica klavira Amela Arifhodžić i direktor škole Bakir Kulenović, kao i drugi nastavnici ove škole. Mladi izvođači su toplo su dočekani i pažljivo slušani, tako da smo odlučili nastaviti saradnju s ovom školom i u budućnosti.

Na prijemu nakon koncerta je bilo prisutno više od stotinu zvanica, među kojima i predstavnici nekoliko ambasada (Velika Britanija, Francuska) te međunarodnih agencija. U prostoru su bili izloženi radovi likovne sekcije „Mjedenice“ koje su postavili Blanka Bosnić-Kraišnik i Branka Fetahagić. EDUS je, kao i prošle godine, bio predstavljen upečatljivom projekcijom čiji je autor bio roditelj i neizvršni direktor EDUS-a Ken Lindsay, te prezentacijom Dr. Pištoljević, zatim posterima i brošurama. Dobrovoljnim donacijama na koktelu je prikupljeno dovoljno sredstava za kupovinu dva ipad-a.

4.2. SARAJEVO GREEN DESIGN FESTIVAL

U 2012. nastavljena je i saradnja sa jednim od naših partnera, Sarajevo Green Design Festivalom, učešćem u organizaciji i prezentacijama na njihovoj godišnjoj konferenciji održanoj 27.-30. septembra. Tom je prilikom, u holu Holiday Inna gdje je Festival održan, organizovan „EDUS corner“, gdje su dijeljeni naši promotivni materijali, a likovni rad s djecom predstavljen je u brošuri Festivala.

4.3. NOVOGODIŠNJI KONCERT U „MJEDENICI“

Već drugu godinu zaredom, potkraj godine, uspješno je organizovan novogodišnji koncert u kojem su nastupala djeca Osnovne muzičke škole „Mladen Pozajić“ i škole „Mjedenica“. S obzirom na veliki interes djece i nastavnog osoblja obje škole, namjera je da ovo postane tradicionalni koncert kojim će se, ne samo omogućiti djeci u specijalnoj školi da slušaju izvedbe umjetničke muzike, već i da pokažu svojim vršnjacima šta znaju, te da se s njima druže. Na osnovu reakcije tipične djece, aktivnost se pokazala kao korisna u nastojanju da se umanjuje stigmatizacija djece s poteškoćama u razvoju. Nakon koncerta vođen je razgovor s direktorom i osobljem Muzičke škole o mogućnosti otvaranja područnog odjeljenja u školi „Mjedenica“. Na tom bi se trebalo raditi u toku 2013.

4.4. UČEŠĆE NA DIPLOMATSKOM ZIMSKOM BAZARU

U organizaciji diplomatskog kora, 1. decembra 2012., u prostorijama Francuske škole u Paromlinskoj ulici održan je „Diplomatic Winter Bazaar“. Sav prihod Zimskog bazara bio je namjenjen za četiri nevladine humanitarne organizacije iz cijele BiH, među kojima i EDUS. Jedna od glavnih organizatora, supruga američkog ambasadora gđa Moon, se pobrinula da EDUS ima i svoj sto na bazaru, gdje su se dijelili promotivni materijali i prodavali prigodni praznični paketi, ručno napravljeni od proizvoda ljubazno ustupljenih od čajdžinice „Franz i Sophie“, koja je također donirala sav prihod EDUS-u. Tom prilikom na stolu je prikupljeno oko 500 KM. Od ukupnog prihoda Bazara, EDUS-u je dodjeljeno 11,602 KM, kojim sredstvima će se isplatiti plate edukatorima u februaru 2013.

4.5. VAŽNE POSJETE EDUS-u

Od velikog broja posjeta u toku 2012., po važnosti se naročito izdvaja posjeta Ministra za obrazovanja, nauku i mlade Kantona Sarajevo, prof. Dr. Damira Marjanovića, u decembru 2012. Važnost je u činjenici da je ovo prva posjeta jednog ministra, te da s nekim od prijašnjih ministara nismo uspjeli održati ni sastanak. Od samog dolaska prof. Marjanovića u kabinet, EDUS ima punu podršku Ministarstva i obećanje da će se učiniti sve što je moguće da se EDUS-ova dobra praksa ugradi u postojeći sistem obrazovanja i podrške djeci. Istina, naglašena je i teška finansijska situacija i trenutna nemogućnost da se program i finansijski podrži. Osim ministra Marjanovića, krajem godine u posjeti EDUS-u bila je i zamjenica ministra civilnih poslova, Denisa Sarajlić-Maglić, koja nas je uputila da apliciramo za sredstva ovog ministarstva iz oblasti kulture.

Kao i prošle godine, i ove su nas posjetili predstavnici Unicef-a i „Autism Speaks“. Iako ni ove godine EDUS nije finansijski potpomognut od strane Unicef-a, zamjenica glavne predstavnice Anne-Claire Dufay izrazila je pozitivne utiske o našim aktivnostima, kao i nadu da će u 2013. Unicef ipak naći načina da učestvuje u finansiranju. Zasad je saradnja uglavnom u oblasti izrade novih inkluzivnih politika, u kojoj EDUS učestvuje volonterski. Predstavnici svjetske organizacije „Autism Speaks“ bili su impresionirani nivoom servisa koji EDUS obezbjeđuje za rani uzrast i ponudili pomoć u organizaciji promotivnih kampanja vezanih za autizam.

Kako su EDUS-ove aktivnosti vezane za djecu, ženska solidarnost se i ove godine pokazala na djelu - supruge visokih zvaničnika u BiH su obilazile EDUS-ove učionice: supruga američkog ambasadora, gđa Danuta Moon, u nekoliko navrata je posjetila EDUS u Mjedenici, uključujući posjetu u septembru 2012. kada su s njom došle i dvije članice Odbora Diplomatskog bazara, gđa Brigitte Schaller Schoepf, supruga švicarskog ambasadora, te supruga francuskog ambasadora, koje su na osnovu te posjete odlučile da EDUS bude jedan od četiri korisnika prihoda Bazara za 2012. U septembru nas je također posjetila i gđa Ana-Marija Sorensen, supruga Šefa delegacije Evropske unije u BiH, Petera Sorensena, a u oktobru i supruga australskog ambasadora u Beču, gđa Ana Ribas. Nakon te posjete, EDUS je aplicirao za sredstva te ambasade i dobio 8,000 eura za projekat „Design and production of didactic and educational material for children with developmental delays“, uz pomoć kojeg je godina uspješno privedena kraju.

4.6. PROMOTIVNI MATERIJALI I MEDIJSKA POKRIVENOST

Vjerovatno najbolju promociju EDUS-a u 2012. napravili su roditelji koji su učestvovali u februaru u Deana Talk Show na TV OBN, te pred kraj godine u programu TVSA - „Hrabri ljudi“. Oba programa su emitovana u više navrata, u februaru i decembru. Roditelji su jasno iznijeli poteškoće s kojim se susreću, kao i dobit koju su njihova djeca polučila od EDUS-ovog programa. Emitovan je i dokumentarni zapis napravljen prethodne godine, u okviru EDUS-ovog projekta finansiranog od strane UNDP-a.

Što se tiče štampanih materijala, osim reprinta EDUS-ovih info brošura i postera na našem i engleskom jeziku, te dvojezične brošure o projektnoj metodologiji CABAS, ove godine je napravljena i brošura- priručnik za roditelje i stručnjake, vezana za rani razvoj djeteta. (Vidi 2.2.2.). U promotivne svrhe napravljena je i nova CD prezentacija, uspješno predstavljena u maju, na dobrotvornom koktelu u Domu Oružanih snaga. Na kraju godine, na pet lokacija koje je Europlakat donirao EDUS-u širom grada na korištenje u trajanju od jednog mjeseca, postavljeni su jumbo plakati sa humanitarnim brojem, dizajnirani uz pomoć roditelja Adnana Čuhare i kompanije „Successo“.

Nekoliko EDUS-ovih aktivnosti medijski je popraćeno tekstom i fotografijama („Oslobođenje“, klix.ba): novogodišnji koncert, objava povodom Svjetskog dana autizma, Ljetna škola. Bečki mjesečnik „*The Vienna Review*“ objavio je u majskom izdanju poduži članak Jenne Hand pod naslovom „*Special Care in Sarajevo*“, koji veoma detaljno upućuje u rad EDUS-a. U junu je objavio i EDUS-ovu zahvalnicu za ovaj članak.

Iako rad na novoj web stranici, nažalost, ni ove godine nije priveden kraju, elektronski medij je ipak značajno iskorišten za promociju, kroz facebook grupu: EDUS- Edukacija za sve, koja se pokazala izuzetno korisnom i dinamičnom. Sve nove informacije, članci i video-zapisi, fotografije i sl. objavljuju se redovno ovim putem i dosad čak 582 osobe prate EDUS- ovim putem.

5. RAZVOJ EDUS-ovih KAPACITETA

U odnosu na prethodnu godinu, EDUS-ov kapacitet je proširen, prije svega u opremi kojom raspolaže, značajnijoj podršci od strane roditelja, stranih organizacija, te, makar uglavnom formalnoj, podršci nadležnih institucija.

5.1. ČLANSTVO

Iako je prvobitno bilo samo sedam članova-osnivača, broj članova se u toku 2011. povećao na čak 100, ali zvaničan broj u toku 2012. nije promijenjen. Razlog za to je, prije svega, zaokupljenost glavnim aktivnostima i nedostatak potrebne administrativne podrške. Ipak, ako se uzme u obzir broj ljudi koji se povremeno uključivao u aktivnosti i namicanje sredstava, može se reći da je nezvanično članstvo u stvari povećano u odnosu na prošlu godinu.

5.2. ODBOR POČASNIH DIREKTORA

Odbor nije promijenjen u odnosu na prošlu godinu. Osim nezvanične funkcije Neizvršnog direktora (Kenneth Lindsay, MBE, BA), EDUS je takođe ustanovio i Odbor počasnih direktora koji se sastoji od profesora svjetskog ugleda koji podržavaju rad EDUS-a, a koji za cilj ima da pomogne promociju EDUS-a na najvišem naučnom i kulturnom nivou. U Odboru počasnih direktora su:

- *R Douglas Greer, profesor psihologije i obrazovanja, Teachers College, Columbia University,*
- *Akademik Slobodan Loga, Predsjednik Odbora za psihijatrijska i neurološka istraživanja, Odjeljenje medicinskih nauka Akademije nauka i umjetnosti BiH,*
- *Dr. Katrin Nyman-Metcalf, profesor Međunarodnog i komparativnog prava na Audentes International University u Tallinnu, Estonija.*

5.3. ADMINISTRATIVNO OSOBLJE

U prvoj godini postojanja, EDUS je uspio zaposliti jednu osobu (Mirela Ajanović) kao administrativnog asistenta i projekt menadžera, koja je na toj poziciji ostala sve do decembra 2012-te. U januaru 2013., umjesto gđe Ajanović uposlena je gđa Mirela Selmanović.

Iako se uvijek naglašava da su svi dosadašnji rezultati postignuti sa samo jednom osobom zaposlenom u administraciji, s obzirom na ambicioznost EDUS-ovog programa i broj uposlenika, zapošljavanje još jedne osobe u administraciji postaje neophodno. Ovo je prije svega zato što je potrebno dati priliku stručnom rukovodiocu i Izvršnoj direktorici da se u potpunosti posveti samo stručnom dijelu rada EDUS-a, i tako bolje iskoristiti njeno znanje i kompetencije.

Računovodstvo i finansije su u 2012. i dalje bile zaduženje roditelja Adnana Mehića koji je ovaj posao obavljao volonterski i u funkciji zamjenika izvršnog direktora. Zbog privatnih obaveza, Mehić će finansijsko-računovodstvene funkcije predati, nakon kompletiranog završnog finansijskog izvještaja za 2012., certificiranom računovođi, gđi Jasni Hamzić, koja će ovaj posao obavljati uz minimalnu naknadu.

5.4. VOLONTERSKI RAD

Dužnosti izvršne direktorice i generalnog sekretara i u 2012-oj volonterski i izuzetno aktivno obavljale su Nirvana Pištoljević i Sanela Lindsay. Nekoliko drugih roditelja se povremeno uključivalo u volonterski rad, vezan uglavnom za akcije prikupljanja sredstava i organizaciju podrške (Elma Ljutika, Aida Bezdrob, Adnan Čuhura, Ilzana Weiss, Sead Pešto).

EDUS je takođe uspio mobilizirati relativno veliki broj studenata i nezaposlenih stručnjaka relevantnih profila za volonterski rad u projektnim učionicama, uz minimalnu naknadu za hranu i prevoz (350 KM mjesečno). Nakon tri mjeseca volonterskog rada, razmatrao bi se njihov doprinos i eventualno, ovisno o raspoloživim sredstvima, ponudio ugovor o djelu/ radu. Ovakav način zapošljavanja bio je ekonomski uslovljen, ali i opravdan- troškovi rada u učionicama su dovedeni na najnižu moguću mjeru.

5.5. PROSTOR I OPREMA

Pored već postojećih prostorija u „Mjedenici“, u 2012. EDUS je dobio dodatne prostorije u privatnoj kući na Dobrinji, ustupljenoj od strane jednog od roditelja. U oko 150 m², oformljen je Centar za ranu intervenciju i još jedan ured u kojem se vodi evidencija o djeci uključenoj u rad Centra. I pored toga što je na taj način postignut veliki napredak u obimu i broju aktivnosti, može se zaključiti da rad na dvije lokacije predstavlja značajan dodatni utrošak energije i sredstava, te da treba tražiti načine da se sve glavne aktivnosti stave pod jedan krov. Već pred kraj godine počelo se raditi na iznalaženju rješenja za otvaranje Resursnog centra čime bi se to ostvarilo. Kroz projekte realizovane u toku 2012., značajno je povećan kvalitet raspoložive opreme: novi printer, fotokopir, kompjuteri, i-padi, edukacijske igračke, didaktički materijali itd. predstavljaju značajno poboljšanje ukupnog kapaciteta Udruženja.

6. DONATORI, PARTNERI I PODRŠKA

DONATORI:

EU, UNDP, BHeart Washington, Embassy of the USA in Sarajevo, Australian Embassy in Vienna, UNWG, Diplomatic Winter Bazaar*, Ministarstvo zdravstva FBiH, Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH, Muslim Aid, radnici „Elektrodistribucije“, radnici tvornice „Kalea“, Opština Ilijaš, Opština Novo Sarajevo*, porodica i prijatelji gen. Huffmana, članovi BHAAAS-a, Udruženje „Mladi za mlade“, porodice Lindsay, Viđen, Čuhara, Drljača, Šljivo, Bezdrob, Momčinović, Hifziefendić, Šućurević, Kadribegović, Alić, Šabanović, Moric.

(*sredstva se realizuju u 2013-oj)

ZVANIČNI PARTNERI:

J.U. „Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece Mjedenica“, Univerzitet u Parmi.

SPONZORI:

Ministarstvo obrane BiH, Dom Oružanih snaga, Europlakat, Successo, NATO HQ Sa, Franz&Sophie, Franck.

PISMENA PODRŠKA (od početka djelovanja Udruženja):

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Ministarstvo obrazovanja Kantona Sarajevo, Prosvjetno-pedagoški zavod, Pedijatrijska klinika KCUS-a, Dječiji odjel psihijatrijske klinike KCUS-a.

Godišnji izvještaj za 2012.

7.PREGLED PRIHODA I RASHODA UDRUŽENJA ZA 2012. GODINU

PRIHODI UDRUŽENJA		KM	RASHODI UDRUŽENJA		KM
Sufinansiranje projekata -UNDP		99.907,00	Projekti realizovani u 2012-toj godini	“CABAS u Mjedenici” (prvo polugodište 2012 godine u dvije CABAS® učionice i vrtić u J.U. Mjedenica)	99.907,00
Sufinansiranje projekata –Embassy of USA		24.068,42		„Rana intervencija“	14.712,27
Sufinansiranje projekata –Australian Embassy		15.789,42		“CABAS u Mjedenici” (drugo polugodište 2012 godine dvije CABAS® učionice i vrtić u J.U. Mjedenica)	70.177,00
Namjenske donacije –Inostrane organizacije*		20.918,35		Projekat „Interetnička saradnja“	24.068,42
Nenamjenske donacije –Inostrane organizacije*		22.675,75		Obračunate obaveze za angažirana lica iz 2011-te	8.303,12
Nenamjenske donacije –Općina Centar		2.400,00		Materijal i energija	3.369,39
Nenamjenske donacije - pravna lica		5.480,00		Dobavljači –nabavka materijala i usluge	2.346,36
Nenamjenske donacije - fizička lica		4.496,30		Dobavljači-reprezentacija, reklama	1.546,32
Prihod od vlastite aktivnosti		3.332,50			
Ostali prihod (iz poslovnih odnosa, višak iz obračunatih rashoda iz pred.godine)		2.149,54			
Prenesena sredstva iz 2011-te godine		35.685,35			
UKUPNO		236.902,32	UKUPNO		224.296,04

*(Bheart, UNWG, BHAAAS)

VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA **12.606,28KM**

Mjedenica 34, 71000 Sarajevo

Edus.bih@gmail.com

www.edusbih.org

Godišnji izvještaj za 2012.

Izvještaj sastavila: Sanela Lindsay, Generalni Sekretar EDUS-a (finansijski dio Adnan Mehić, Zamjenik izvršnog direktora)

Izvještaj ovjerila: Nirvana Pištoljević, Izvršna direktorica EDUS-a

Sarajevo, februar 2013.

Mjedenica 34, 71000 Sarajevo

Edus.bih@gmail.com

www.edusbih.org